

Handläggare
Kjell Johansson
Telefon: 08-50815302

Till
Skarpnäcks stadsdelsförvaltning
2017-09-21

Halvårsrapport januari-juni 2017 angående tillsyn av tobak och folköl

Förvaltningens förslag till beslut

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning beslutar följande:
Rapporten godkänns och läggs till handlingarna

Victoria Callenmark
Tf stadsdelsdirektör

Karin Aleberg Lövgren
Avdelningschef

Sammanfattning

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har i uppdrag att årligen kontrollera de handlare som har fått tillstånd att sälja tobak respektive folköl. I januari 2017 fanns 34 registrerade försäljningsställen varav 20 sålde folköl, 32 sålde tobak och 14 sålde receptfria läkemedel. Första halvåret 2017 har tillsyn skett vid 27 av de butiker som är aktuella för tillsyn.

Under perioden januari-juni 2017 har ingen tillsyn föranlett någon åtgärd i form av vitesföreläggande eller varning, inte heller har otillåten marknadsföring skett. Några anmälningar från allmänhet eller myndigheter har inte inkommit under perioden.

Tillsyn i samverkan med polismyndigheten kommer att genomföras under hösten 2017. Kontrollköp av tobak och folköl kommer att utföras av tillsynskontrollant samt myndiga ungdomar som har ett ungdomligt utseende i syfte att tillse att handlarna utför legitimitationskontroll. Detta kommer att ske under hösten 2017.

Bakgrund

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har i uppdrag att årligen kontrollera de handlare som har tillstånd att sälja tobak respektive folköl.

Enligt alkohollagen 3 kap. 8 § gäller följande:

Vid detaljhandel med spritdrycker, vin och starköl får varor inte säljas eller annars lämnas ut till den som inte fyllt 20 år. Motsvarande gäller vid detaljhandel med öl och servering av alkoholhaltiga drycker i fråga om den som inte fyllt 18 år.

Alkoholdrycker får inte lämnas ut till den som är märkbart påverkad av alkohol eller annat berusningsmedel.

Den som lämnar ut alkoholdrycker skall förvissa sig om att mottagaren har uppnått den ålder som anges i första stycket.

Enligt tobakslagen § 12 gäller följande.

Tobaksvaror får inte säljas eller på annat sätt lämnas ut i näringsverksamhet till den som inte fyllt 18 å. Den som lämnar ut tobaksvaror ska förvissa sig om att mottagaren uppnått nämnda ålder.

Om det finns särskild anledning att anta att en tobaksvara är avsedd att lämnas över till någon som inte fyllt 18 år får varan inte lämnas ut.

På varje försäljningsställe för tobaksvaror skall det finnas en tydlig och klart synbar skylt med information om förbudet att sälja eller lämna ut sådana varor till den som inte fyllt 18 år. Lag (2005:369)

12 a § Tobaksvaror som säljs till konsumenter skall tillhandahållas på ett sådant sätt att det går att kontrollera mottagarens ålder. Detta gäller även när försäljningen sker genom automat, via postorder eller liknande. Lag (2005:369)

12 b § Tobaksvaror som säljs till konsumenter får inte tillhandahållas i form av lösa cigaretter eller i förpackningar om färre än 20 cigaretter.

Ärendet

Skarpnäcks stadsdelsförvaltning har i uppdrag att årligen kontrollera de handlare som har fått tillstånd att sälja tobak respektive folköl. Under det första halvåret 2017. I januari 2017 fanns 34 registrerade försäljningsställen varav 20 sålde folköl, 32 sålde tobak och 14 sålde receptfria läkemedel. Första halvåret 2017 har tillsyn skett vid 27 av de butiker som är aktuella för tillsyn.

Det åligger stadsdelsförvaltningen att årligen göra minst en tillsyn hos handlare som har fått tillstånd att sälja folköl och tobak. Vid tillsynen kontrolleras exteriören för att se till att det inte förekommer otillbörlig skyltning av tobak eller folköl i form av affischer eller bockskyltar.

Nya regler för tobak

Den 20 maj 2016 infördes nya regler för tobak. De baseras på ett direktiv, ”tobaksproduktdirektiv”, från EU och innebär stora förändringar av bl.a. hälsovarningarna på förpackningarna. I Sverige ska de nya reglerna vara genomförda senast de 20 maj 2017. Efter det får inga tobaksförpackningar med äldre märkning säljas. För vissa förpackningar t.ex. rulltobak i påsar, gäller dock en längre övergångsperiod (till 20 maj 2019). De nya reglerna innebär även andra förändringar, bl.a. förbud mot smaktillsatser och mot att ange värden för tjära, kolmonoxid och nikotin på tobaksförpackningarna.

Paket med cigaretter, rulltobak och tobak för vattenpipa ska vara märkta med:

- En allmän varning; ”Rökning dödar”.
- Informationstexten; ”Tobaksrök innehåller över 70 cancerframkallande ämnen”.
- En kombinerad hälsovarning med både bild och text. Det ska även finnas rökavvänjningsinformation med en hänvisning till Sluta röka-linjen, inklusive telefonnummer.

Varningarna ska kombineras med 14 alternerande texter där samma text ska finnas på både fram och baksidan av paketet. Denna text och illustrerande bild ska täcka sammanlagt 65 procent av ytan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för förebyggande arbete och kultur. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp 2017-09-14, i rådet för funktionshinderfrågor 2017-09-13 samt i pensionärsrådet 2017-0914.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen bedömer att tillsynen av handelns försäljning fungerar bra. God samverkan med polisen är en förutsättning för utförandet i tillsynsarbetet. Samverkansarbetet mellan förvaltningen och polisen fungerar väl.

Bilagor

1. Tillsynsrapport 1 januari- 30 juni 2017.
2. Exempel på ny förpackning för cigaretter gällande från och med 20 maj 2016.